

Серпенинова Ю.С. Особливості організації аудиту Фонду гарантування вкладів фізичних осіб / Ю.С. Серпенинова // Актуальні проблеми економіки. – 2014. - № 6. – С. 427-431 (0,27 др. арк.)

УДК 657.6:336.722.322

Серпенинова Ю.С.

к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ»

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ АУДИТУ ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Анотація. У статті розглядаються основні напрямки і нормативне регулювання порядку проведення аудиту Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Надається порядок вибору аудиту для проведення аудиторської перевірки Фонду. Розглядається порядок організації та функції служби внутрішнього аудиту Фонду. **Ключові слова.** Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, аудит, внутрішній аудит

Серпенинова Ю.С.

ОСОБЕННОСТИ ОРГАНИЗАЦИИ АУДИТА ФОНДА ГАРАНТИРОВАНИЯ ВКЛАДОВ ФИЗИЧЕСКИХ ЛИЦ

Аннотация. В статье рассматриваются основные направления и нормативное регулирование порядка проведения аудита Фонда гарантирования вкладов физических лиц. Приводится порядок выбора аудитора для проведения аудиторской проверки Фонда. Рассматривается порядок организации и функции службы внутреннего аудита Фонда.

Ключевые слова. Фонд гарантирования вкладов физических лиц, аудит, внутренний аудит

Serpeninova YS

FEATURES OF ORGANIZATION HOUSEHOLD DEPOSIT GUARANTEE FUND

Annotation. The paper examines the main trends and regulatory control of the audit order the Household Deposit Guarantee Fund. Given the order of auditor choosing to conduct an audit of the Fund. It is considered the organization and functions of the internal audit of the Fund.

Keywords. Deposit Guarantee Fund, audit, internal audit

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку економіки України дуже важливим є функціонування ефективного державного управління з дотриманням принципу прозорості та публічності. В системі державного

управління організація проведення аудиту має особливе значення, адже аудит є важливим інструментом запобігання зловживань і порушень, а також запорукою ефективного впровадження економічних реформ.

Дослідження особливостей проведення аудиту Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (далі – Фонд) набуває особливої актуальності у зв'язку з проведенням реформи системи гарантування вкладів фізичних осіб і прийняттям у 2012 році Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (далі – Закон). Прийняття нового Закону значно змінило правовий статус і мандат Фонду, що призвело до розширення його повноважень та функцій. Відповідно, змінились вимоги щодо проведення аудиту Фонду. До втрати чинності Закону України «Про фонд гарантування вкладів фізичних осіб» аудит Фонду проводився щорічно незалежною аудиторською фірмою з метою підтвердження достовірності фінансової звітності. З прийняттям нового Закону розширились вимоги щодо організації аудиту Фонду, а також напрямки його здійснення. Вищезазначене обумовлює актуальність обраного напрямку дослідження, визначає потребу проведення ґрунтовного аналізу законодавства з досліджуваних питань, систематизації існуючих підходів, виокремлення проблемних аспектів та авторського бачення їх вирішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні і практичні аспекти організації аудиту державних фінансових установ України знайшли відображення в публікаціях багатьох вітчизняних авторів: Н. Дорош [1], М.В.Мельник, Т.В. Антипова [2], Ю. Б. Слободяник [8, 9], І. Стефанюка [10] та ін. Але дослідження особливостей організації аудиту Фонду гарантування вкладів фізичних осіб є новим і нерозкритим, потребує подальшого теоретичного і методологічного розвитку.

Постановка завдання. Мета статті полягає у визначенні основних напрямків і нормативного регулювання порядку проведення аудиту Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

Виклад основного матеріалу дослідження. З проведенням реформи системи гарантування вкладів та відповідно до чинного законодавства організація аудиту Фонду здійснюється у трьох напрямках:

- проведення аудиторської перевірки Фонду;
- залучення незалежних аудиторів для перевірки неплатоспроможних банків;
- організація служби внутрішнього аудиту.

Порядок проведення аудиторської перевірки Фонду. Фонд у своїй діяльності підзвітний Кабінету Міністрів України та Національному банку України. Щороку Фонд складає і подає річну звітність (Звіт про діяльність Фонду і фінансова звітність Фонду). Фінансова звітність подається разом з аудиторським висновком, який підтверджує її достовірність. Щорічне призначення аудиторської перевірки або проведення позачергової перевірки здійснює адміністративна рада Фонду за поданням виконавчої дирекції (рис. 1).

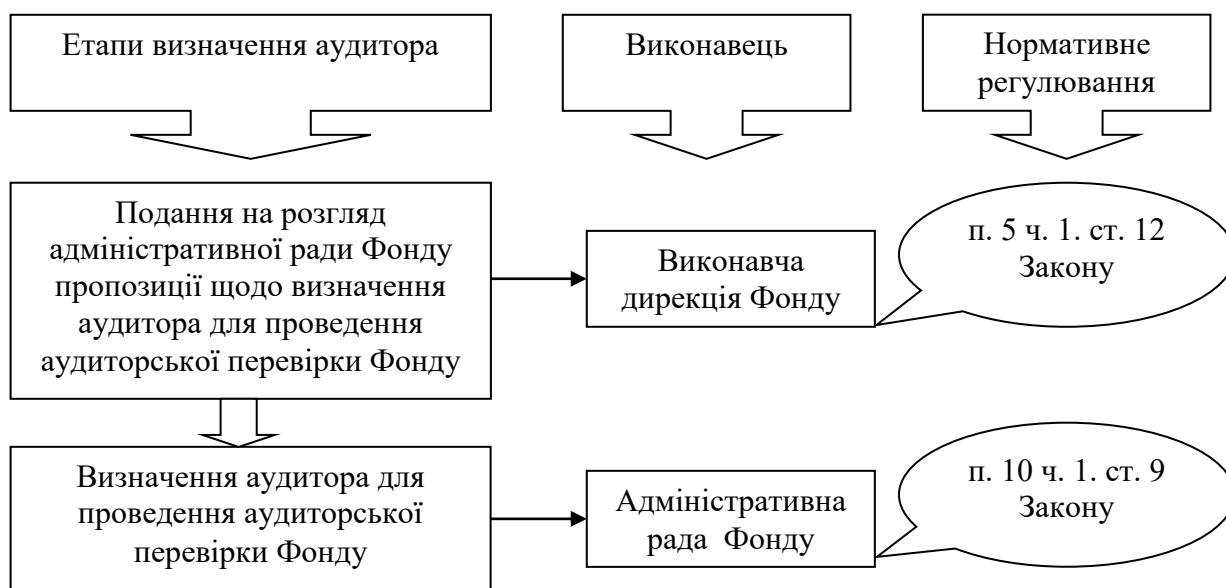

Рисунок 1 – Порядок призначення аудитора для проведення аудиторської перевірки Фонду

Джерело: складено автором на основі [6]

Відповідно до ст. 8 Закону України «Про аудиторську діяльність» проведення аудиту є обов'язковим для підтвердження достовірності річної фінансової звітності [4]. Під час проведення аудиту здійснюється перевірка обов'язкових форм фінансової звітності (баланс, звіт про фінансові результати,

звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал та примітки до річної фінансової звітності) на предмет відповідності Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні».

Порядок залучення Фондом аудиторів для проведення перевірки банку.

Також Фондом залучаються аудиторів з метою проведення аудиту банку під час впровадження тимчасової адміністрації та виведення неплатоспроможного банку з ринку. Схематично процес визначення аудиторів для проведення аудиторської перевірки банку відображено на рис. 2.

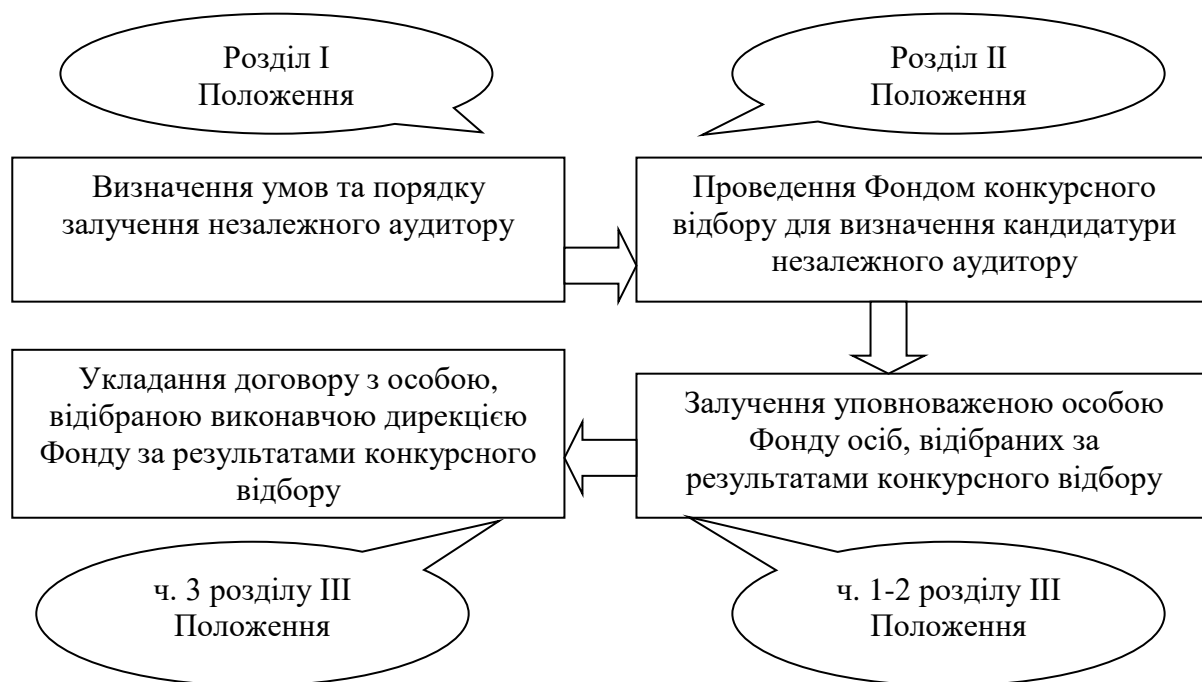

Рисунок 2 – Порядок визначення виконавчою дирекцією Фонду аудиторів для проведення аудиторської перевірки банку

Джерело: складено автором на основі [6]

Порядок залучення аудиторів визначається Положенням про порядок залучення уповноваженою особою Фонду гарантування вкладів фізичних осіб консультантів, експертів або інших фахівців при виведенні неплатоспроможного банку з ринку або ліквідації банку [3]. Одним з напрямків проведення Фондом конкурсного відбору зазначеним положенням регламентовано напрямом «Аудиторські послуги».

За напрямом діяльності «Аудиторські послуги» учасник конкурсного відбору має відповідати таким критеріям [3]:

- 1) мати бездоганну ділову репутацію;
- 2) перебувати в реєстрі аудиторських фірм, які мають право на проведення аудиторських перевірок банків, що ведеться Національним банком України;
- 3) для аудиторських фірм - мати у штаті не менше трьох сертифікованих аудиторів з досвідом проведення аудиторських перевірок банків не менше 3 років, які пройшли контроль якості аудиторських послуг відповідно до вимог Аудиторської палати України.

Порядок організації служби внутрішнього аудиту Фонду. Також відповідно до Закону у Фонді створюється служба внутрішнього аудиту, яка щокварталу звітується адміністративній раді Фонду і надає висновки і пропозиції, які обов'язково враховуються в діяльності Фонду. Схематично порядок організації служби внутрішнього аудиту можна відобразити наступним чином (рис. 3).

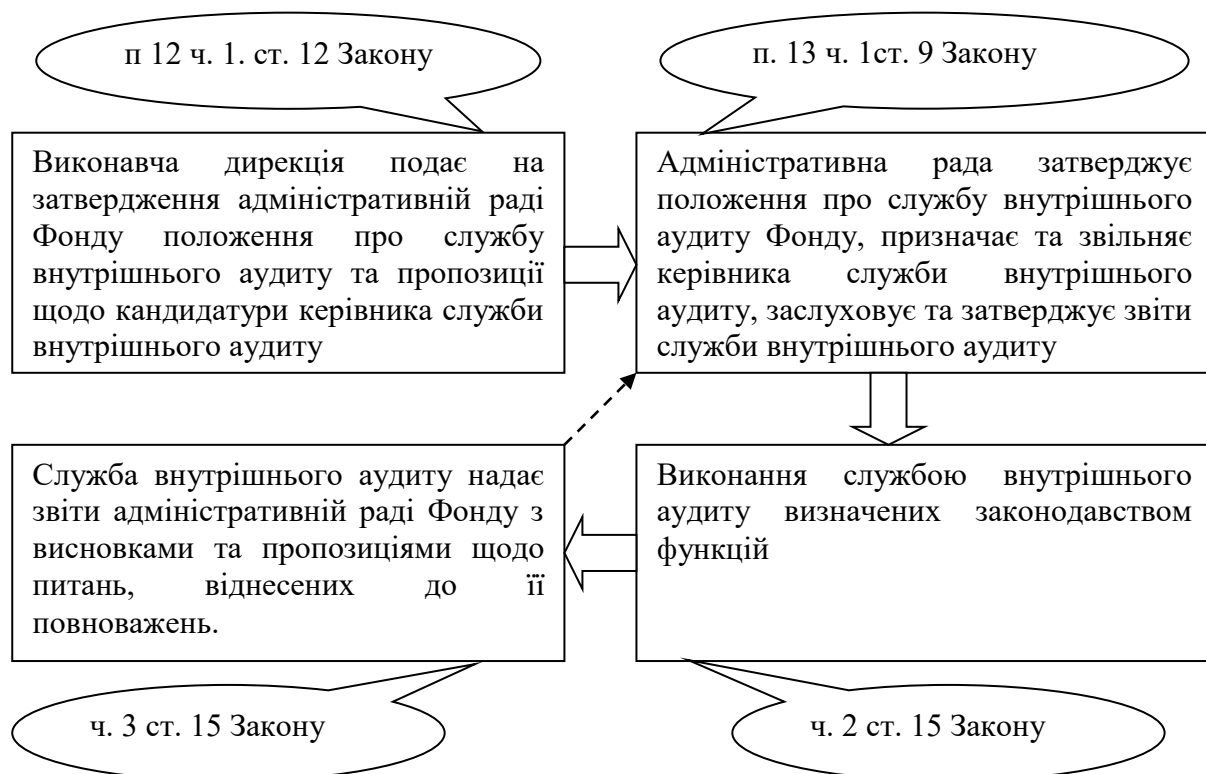

Рисунок 3 – Порядок організації служби внутрішнього аудиту Фонду

Джерело: складено автором на основі [6]

Затвердження положення про службу внутрішнього аудиту Фонду за поданням виконавчої дирекції здійснює адміністративна рада Фонду. Також до повноважень адміністративної ради входить призначення та звільнення з посади

керівника служби внутрішнього аудиту, затвердження звітів служби внутрішнього аудиту.

Служба внутрішнього аудиту Фонду виконує такі функції [6]:

- здійснює періодичні перевірки діяльності Фонду на предмет дотримання вимог законодавства, нормативно-правових актів Фонду та рішень органів управління Фонду;

- перевіряє результати фінансової та інвестиційної діяльності Фонду;

- здійснює інші функції відповідно до положення про службу внутрішнього аудиту.

Висновки з даного дослідження. Проведення ефективного, своєчасного та об'єктивного аудиту є необхідною умовою функціонування державних фінансових установ. При цьому питання організації проведення аудиту Фонду є достатньо новим у зв'язку з реформуванням системи гарантування вкладів фізичних осіб, тому потребує подальшого розвитку і дослідження.

Серед основних проблемних аспектів даного питання можна виділити недостатнє нормативно-правове регулювання на рівні підзаконних актів Фонду. Так, єдиним підзаконним актом, що регулює окремі аспекти аудиту Фонду є Положення про порядок залучення уповноваженою особою Фонду гарантування вкладів фізичних осіб консультантів, експертів або інших фахівців при виведенні неплатоспроможного банку з ринку або ліквідації банку від 23.07.2012 р. № 12. Неврегульованими залишаються питання порядку вибору аудитора для підтвердження достовірності річної фінансової звітності Фонду, а також підзаконного врегулювання питання організації служби внутрішнього аудиту. Це обумовлює потребу розробки і впровадження відповідних інструкцій, методик, положень та ін. які б регламентували порядок організації як зовнішнього так і внутрішнього аудиту Фонду.

Література

1. Дорош Н.І. Аудит: методологія і організація / Н.І. Дорош. - К.: Знання, КОО, 2001. - 402 с.
2. Мельник М.В., Антипова Т.В. Особенности аудита эффективности

государственных (муниципальных) учреждений / М.В. Мельник, Т.В. Антипова //Аудит и финансовый анализ. – 2010. - № 6. С. 24-32.

3. Положення про порядок залучення уповноваженою особою Фонду гарантування вкладів фізичних осіб консультантів, експертів або інших фахівців при виведенні неплатоспроможного банку з ринку або ліквідації банку [Електронний ресурс] : рішення виконавчої дирекції фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 23.07.2012 р. № 12. – Режим доступу : http://www.fg.gov.ua/regulatory_activity/acts/. – Назва з екрану.

4. Про аудиторську діяльність [Електронний ресурс] : Закон України від 22.04.1993 № 3125-XII. - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>. – Назва з екрану.

5. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. – Назва з екрану.

6. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб [Електронний ресурс] : Закон України від 23.02.2012 р. № 4452-VI. – Режим доступу : <http://www.fg.org.ua/legislation/>. – Назва з екрану.

7. Річний звіт Фонду за 2012 рік [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. – Режим доступу : <http://www.fg.gov.ua/about/report/> – Назва з екрану.

8. Слободяник Ю.Б. Зовнішній аудит національного банку України [Текст] / Ю.Б. Слободяник // Вісник Хмельницького національного університету. – 2008. – № 6. –Т.3 (124). – С. 152-154.

9. Слободяник Ю.Б. Стан і перспективи розвитку системи контролю державних фінансів в Україні / Ю.Б. Слободяник // Науковий вісник. Економічні науки. – 2010. – Вип. 2 (19). – С. 104-112.

10. Стефанюк І. Б. Проблеми і напрями реформування державного внутрішнього фінансового контролю в Україні / І. Б. Стефанюк // Вісник Криворізького економічного інституту КНЕУ. – 2009. – № 1. – С. 47–49.